

Kohti vähäpäästöistä Suomea

Seinäjoen tulevaisuusfoorumi 9.11.2009

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

Mitä tulevaisuus- selonteko sisältää?

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

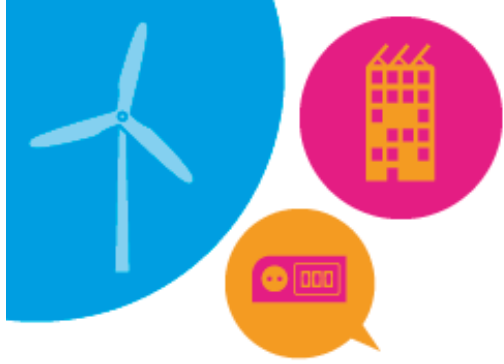

Tavoite: vähäpäästöinen Suomi

- TuSessa hahmotellaan polkuja kohti hyvinvoivaa ja vähäpäästöistä yhteiskuntaa
- tavoite: leikataan päästöjä vähintään 80 % vuoden 1990 tasosta vuoteen 2050 mennessä
- kansallinen päästötavoite toimii osana kansainvälistä yhteistyötä, jossa
 - muut teollisuusmaat sitoutuvat vastaaviin tavoitteisiin
 - nousevat taloudet rajoittavat omia päästöjään

Tavoitteita avainsektoreille

- tehostetaan rakennuskannan energiankäyttöä niin, että kulutus laskee nykytasosta vähintään
 - 30 % vuoteen 2030
 - 45 % vuoteen 2040
 - 60 % vuoteen 2050
- leikataan henkilöautokannan päästöjä tasolle
 - 80–90 g vuonna 2030 (CO₂/km)
 - 50–60 g vuonna 2040
 - 20–30 g vuonna 2050

Linjauksia politiikan suunnasta

Esimerkiksi

- uusien rakennusten energianormeja tarkistetaan 2012 jälkeen passiivitasolle
- velvoitetaan parantamaan energiatehokkuutta selvästi peruskorjausten yhteydessä
- päästöjen tuottamiseen johtavaa ohjausta arvioidaan ja tarvittaessa muutetaan
- velvoitetaan kuntia laatimaan ilmasto-ohjelmat
- jatketaan ekologista verouudistusta

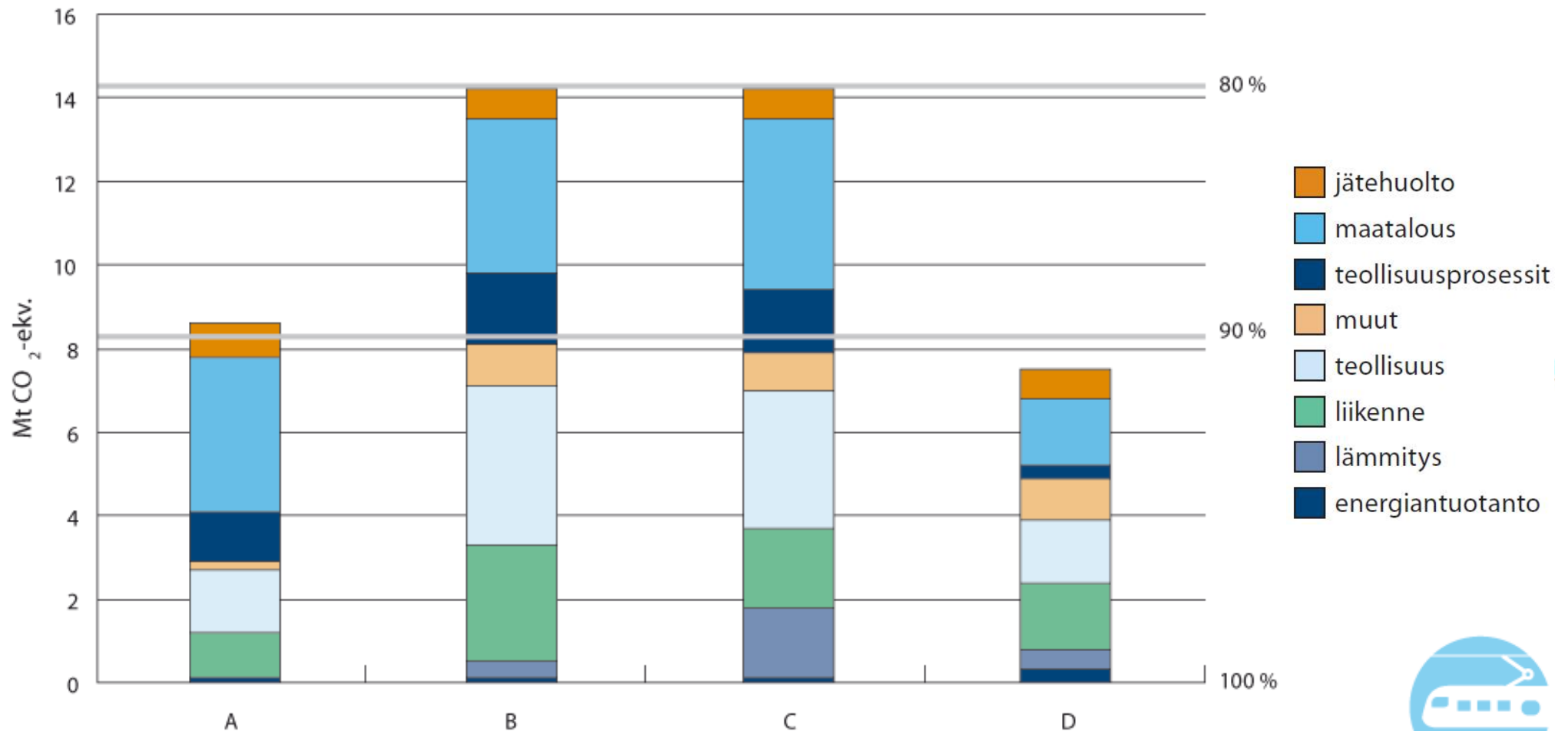
Monta polkua kohti samaa maalia

	A: tehokkuuskumous	B: kestävä arkikilometri	C: omassa vara parempi	D: teknologia ratkaisee
Johtoajatus	ekotehokkuus	lähipalvelut	omavaraisuus	teollinen Suomi
Keskimääräinen vuotuinen talouskasvu	1,7 %	1,8 %	1,2 %	1,8 %
Elinkeinorakenne	palveluvaltaistunut selvästi	palveluvaltaistunut	palveluvaltaistunut hieman	nykyisenlainen
Yhdyskuntarakenne	eheä	erittäin eheä	hajautunut	hajautunut kaupunkiseudulla
Henkilöliikenteen suorite	laskenut	laskenut selvästi	nykytasolla	kasvanut
Energian loppukulutus	puolittunut	laskenut 1/4:n	laskenut 1/3:n	nykytasolla
Uusiutuvan energian osuus	1/1	2/3	4/5	3/5
Ydinvoiman käyttö	loppunut	kasvanut	laskenut	kasvanut selvästi

Skenaarioiden päästöt 2050

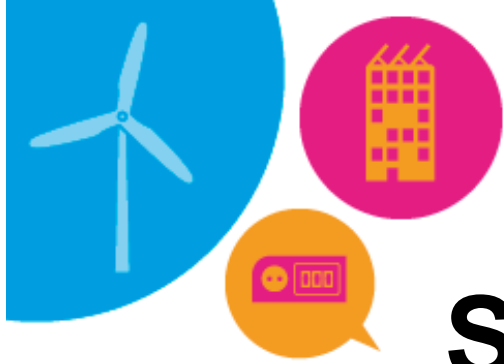

Energian loppukulutus (TWh)

	2007	A	B	C	D
Teollisuus	108	54	111	81	150
Sähkön kulutus palveluissa ja kotitalouksissa	30	26	20	26	36
Lämmitys	62	27	30	31	37
Liikenne	50	15	21	25	21
<i>Yhteensä</i>	<i>250</i>	<i>122</i>	<i>183</i>	<i>163</i>	<i>245</i>

Luvut on pyöristetty lähimpään täyteen terawattituntiin. Lämpöpumpuista on esitetty niiden tuottama hyötylämmitysenergia. Luvut eivät sisällä teollisuuden suoraa polttoaineiden käyttöä (2007 n. 49 TWh).

Sähkön hankinta (TWh)

	2007	A	B	C	D
Ydinvoima	22,5	0	41,6	13,1	64,6
Vesivoima	14,0	14,6	15,2	17,5	15,2
Tuulivoima	0,2	22,9	18,6	20,3	22,1
Yhdistetty sähkön ja lämmön tuotanto uusiutuvilla	9,2	17,4	4,0	16,6	27,2
Yhdistetty sähkön ja lämmön tuotanto muilla	17,4	0	0	1,3	7,3
Lauhdevoima	14,5	8,4	0	5,0	8,5
Muut	0	0,8	0	0,3	0
Tuonti (+) tai vienti (-)	12,6	4,8	0	0	-6,1
Yhteensä	90,3	68,9	79,3	73,8	144,7

Sähkön hankinta sisältää kotimaisen kulutuksen, siirtohäviöt ja mahdollisen viennin ulkomaille.

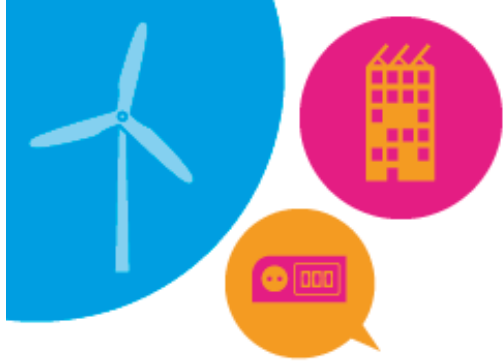

Uusiutuvien tuotanto (TWh)

	2007	A	B	C	D
Metsäenergia, josta	83,3	76,8	82,3	77,3	113,0
- jäteliemet	43,3	10,8	26,9	24,1	51,6
- sivutuotteet	20,7	10,3	18,3	16,4	24,6
- energiapuu	19,3	55,8	37,0	36,9	36,8
Peltoenergia	0,3	5,1	5,0	4,0	5,0
Biokaasu	0,4	0,6	0,6	1,2	0,2
Jätepolttoaineet	1,1	1,1	0,6	0,8	2,3
Vesivoima	14,0	14,6	15,2	17,5	15,2
Tuulivoima	0,2	22,9	18,6	20,3	22,1
Muut (aurinko, aallot)	0	0,8	0	0,3	0
Yhteensä	99,3	121,9	122,3	121,4	157,8

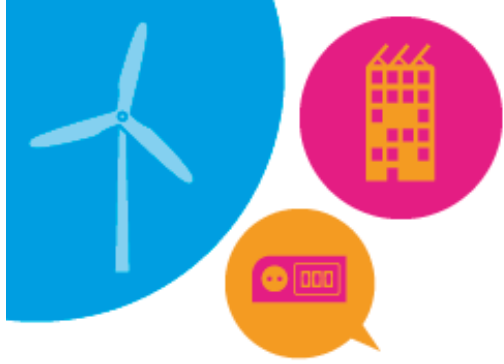

TuSe maataloudesta

- laaditaan tiekartta, jolla maataloista voi tulla energiaomavaraisia ja lopulta energian tuottajia
- karjasuojien, kasvihuoneiden ja työkoneiden energiatehokkuutta voidaan parantaa selvästi
- tuontirehua voidaan korvata osittain paikallisen biopolttoaineiden tuotannon sivutuotteilla
- bioteknologia voi tarjota merkittäviä mahdollisuuksia ilmastosuojelussa
- tutkimusta maatalouden päästöistä ja päästövähennyskeinoista tarvitaan lisää

Tulevaisuusselonteko ruoasta

- Suomessa tuotetaan vastedeskin kotimaista kulutusta vastaava määrä maataloustuotteita
- lisätään tutkimusta ja tiedotusta ruoan ilmastovaikutuksista
- selvitetään mahdollisuuksia käyttää taloudellista ohjausta ilmasto säästävien ruokavalintojen suosimiseksi
- pyritään vähintään puolittamaan ruoan hävikki
- edistetään tuotteiden ilmastomerkkien kehittämistä ja pilotoimista

Mitä tulevaisuusselonteko merkitsee?

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

Ilmastonuojelu myös mahdollisuus

- ilmastotalkoot kiihdyttävät vähäpäästöisten ratkaisujen markkinoiden kasvua
- edelläkävijyys ja kotimarkkinoiden luominen vahvistavat suomalaisten yritysten asemaa maailmanmarkkinoilla
- ilmastonuojelu edistää energia- ja päästöpihiyttä, mikä parantaa kansantalouden ja yritysten kilpailukykyä
- monet vähäpäästöiset ratkaisut voivat samalla parantaa suomalaisten hyvinvointia

Suomen tulee toimia edelläkävijänä

- Suomi valmis toimimaan ilmastosuojelun edelläkävijänä
- kaikkien keskeisten maiden osallistuttava myös ilmastotalkoisiin
- Suomi edistää aktiivisesti ilmaston nivomista kaikkeen kansainväliseen yhteistyöhön ja ulkopolitiikkaan
- Suomi voi kehittää ja kaupallistaa kestäviä ratkaisuja ja toimia niiden elävänä laboratoriona

Kilpailukyvyistä pidetään huolta

- Suomi tekee aktiivisesti töitä kattavan ilmastopöytäkirjan eteen
- hiilivuodon uhka pyritään minimoimaan ja kotimaisen teollisuuden kilpailukyky turvaamaan
- teollisuuden kilpailukyvyn edellytyksiä tulevaisuudessa teknologiaharppaukset ja radikaalit innovaatiot
- vähäpäästöisyys tarjoaa suomalaisille yrityksille mahdollisuuksia uusiin tuotteisiin ja palveluihin

Ilmastopolitiikan oltava reilua ja kestävä

- ilmastopolitiikan hyödyt ja haitat eivät jakaudu tasaisesti
- mitään ryhmää ei saa jättää heitteille, ja haitat heikoimmille pyrittävä kompensoimaan
- ilmastopolitiikan oltava myös ekologisesti kestävä
- kestävyyttä arvioitava globaalisti ja pitkällä aikavälillä

Mitä tämä kaikki maksaa?

- ilmastonmuutoksen torjunta tulee halvemmaksi kuin sen jälkien korjaaminen
- TuSen kustannuksia vaikea arvioida, koska
 - pitkällä aikavälillä epävarmuudet moninkertaistuvat
 - paljon riippuu tarkoista valittavista toimista
 - emme tiedä varmasti kansainvälisen politiikan suuntaa
- selonteon liitteessä pyritty alustavasti arvioimaan eri esimerkkiskenaarioiden mahdollisia taloudellisia vaikutuksia
- vaikutusten arviointi edellyttää jatkotyötä

Miksei TuSessa ole enemmän konkretiaa?

- käytännön politiikkaa lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä käsitelty jo mm. hallitusohjelmassa, ilmasto- ja energiastrategiassa sekä sektoriasiakirjoissa
- tulevaisuusselonteko linjaa politiikan suuntaa pitkällä aikavälillä ja strategisella tasolla
- linjaukset konkretisoituvat hallituksen päivittäisessä politiikassa

Mitä TuSe ei tarkoita?

- TuSe **ei** pyri ennustamaan tulevaisuutta, **vaan** auttaa ennakoimaan eri tulevaisuuksia
- TuSe **ei** ohita tai kumoa ilmasto- ja energiasstrategian linjauksia, **vaan** jatkaa ja täydentää niitä
- TuSe **ei** määrää lyhyen aikavälin ratkaisuja ja ohjauksen yksityiskohtia, **vaan** linjaa pitkän aikavälin tavoitteita ja politiikan suuntaa
- TuSe **ei** valitse jotain esimerkkiskenaarioista toteutettavaksi, **vaan** auttaa punnitsemaan eri vaihtoehtojen vahvuuksia ja heikkouksia

Miten tästä eteenpäin?

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

Jatkotyön tarpeita

- taloudellisten vaikutusten arviointi
- skenaariotyön jatkaminen ja kehittäminen
 - päästöneutraali Suomi?
 - riskiskenaariot
 - globaalin ja Suomen kehityksen yhteys
 - alueelliset vähäpäästöiset skenaariot
- nielujen ja maatalouden roolin vahvempi punninta

Toimeenpano ja viestintä

- hallituksen TuSessa päättämiä linjauksia viedään eteenpäin
 - hallituksen ja ministeriöiden päätöksinä
 - syötteenä seuraavaan hallitusohjelmaan
 - yhteiskunnallisen keskustelun herättämisellä
 - koko Suomen talkoilla
- eduskunnassa selonteon käsittelystä vastaa tulevaisuusvaliokunta

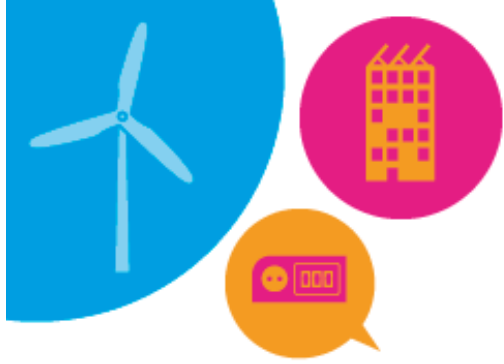

Tulevaisuusfoorumit

- TuSea jalkautetaan alueellisten tulevaisuusfoorumien sarjalla
 - kestävä teknologia ja energiantuotanto Lappeenrannassa 4.11.
 - maatalous ja ruoka Seinäjoella 9.11.
 - Espoo 27.1.
 - Tampere helmi–maaliskuu
- TuSea esitellään myös YK:n ilmastokokouksessa Kööpenhaminassa

Kaikki mukaan ilmastotalkoisiin

- siirtyminen vähäpäästöiseen yhteiskuntaan edellyttää kansallisia ilmastotalkoita
- mukaan tarvitaan paitsi valtio ja kunnat, myös yritykset, järjestöt ja yksittäiset kansalaiset
- TuSe pyrkii luomaan kansallista yksituumaisuutta tarvittavan muutoksen suunnasta ja toimenpiteistä
- millainen voisi olla vähäpäästöinen Etelä-Pohjanmaa?

Kiitos

www.vnk.fi/tulevaisuusselonteko

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

